

8 beleid

In de eerste klas van het VO komen leerlingen uit drie, vijf of soms tien basisscholen. De onderlinge verschillen van basisscholen zullen door de (KO-LO-)integratie verminderen. De ontwikkeling naar het vernieuwde basisonderwijs is nog in volle gang. Advies- en begeleidingsdiensten ondersteunen de basisscholen bij het opstellen van het schoolwerkplan. Het schoolwerkplan bevat een beschrijving van welke veranderingen in de leerstof, onderwijsmethodes, doelstellingen en schoolklimaat nagestreefd worden: in hoeverre benadrukt een basisschool leerstof, prestaties; hoe wordt kindgericht onderwijs ingevuld? De verschillen tussen basisscholen en dus de schoolverlators zullen zeer geleidelijk afnemen.

Oplossingen voor de BOVO-aansluiting zijn nog volop in discussie. De vraag hoe je als leerkracht alleen, in team- of sectieverband kan werken aan de BOVO-problematiek lijkt alleen van toepassing op voortgezet onderwijs-leerkrachten. Basisscholen zullen met het schoolwerkplan hun identiteit van leerlinggericht onderwijs bevestigen en de kloof met het huidige — schoolwerkplanloze — voortgezet onderwijs nog verbreden. Om het aansluitingsvraagstuk tussen het basis- en voortgezet onderwijs aan te pakken, pleit Gerard Bergenhenegouwen in het eerste artikel van deze afdeling voor een VO-schoolactiviteitenplan. Het beleid van veel schoolleidingen hoeft niet beperkt te blijven tot knelpunten, maar kan omgebogen worden naar geïntegreerde en schooltyperende aanpak van problemen en knelpunten. Het schoolactiviteitenplan voor iedere school voor voortgezet onderwijs kan een begin van onderwijsvernieuwing zijn dat aansluit bij de eigen schoolpraktijk en uitgaat van de problemen die leerkrachten ook feitelijk ondervinden.

De BOVO-aansluiting zal ook dan nog ingewikkeld blijven onder andere vanwege de verscheidenheid van VO-scholen. Afspraken tussen enkele basisscholen en één VO-school zullen maar gelden voor een paar leerlingen. Het is beter om afspraken te maken die betrekking hebben op een hele stad, stadsdeel of regio. De aansluiting vereist een regionaal activiteitenplan op basis van schoolwerkplannen en activiteitenplannen. Met voorbeelden uit de BOVO-projecten, en ook organisatorische en inhoudelijke oplossingen, geeft hij aan hoe de samenwerking van de scholen verloopt. Sommigen menen dat veel van de problemen in het huidige onderwijs opgelost zouden worden als het voortgezet onderwijs een andere structuur en inhoud zou krijgen. Hoe het voortgezet onderwijs zich ontwikkelt, en of een vorm van middenschool in de toekomst ingevoerd zal worden, vertelt Jan-Herman Meesters in het tweede artikel. Deze voorzitter van de Adviesraad voor de eerste fase van het voortgezet onderwijs (ARVO-1) adviseert de minister van onderwijs over het invoeren van Voortgezet Basisonderwijs (VBaO). In het interview wordt aangegeven of het VBaO meer zal lijken op het basisonderwijs dan de middenschool. De toekomstige leerkracht in het VBaO zal ook andere vaardigheden beheersen voor de begeleiding van de leerlingen.

De overgang BO-VO staat niet los van andere stromingen in het onderwijs.

In het uitwoord blikken Peter Kokke en Sander van Gangelen namens de redactie van *Moer* terug op het themanummer. In de artikelen maken de auteurs keuzes: welke leerstof is noodzakelijk, hoeveel willen of kunnen de leerlingen inbrengen? Hoe leren kinderen en waar moet dat dan over gaan? Bij de overgangen in het onderwijs zien zij een tendens van meer kindgericht onderwijs naar meer leerstofgericht onderwijs. Bij die overgangen wordt dan geklaagd: leerlingen zijn niet gemotiveerd, weinig zelfstandig, etc. Het lijken ontwikkelingen naar beneden. Wat kinderen eerst wel kunnen, kunnen zij later, zo lijkt het, niet meer. Tenslotte geven zij aandachtspunten voor de VON: in welke richting kan de VON werken ten aanzien van de overgangen in het onderwijs?

Kernredactie